

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET LAPJA

ALAPÍTVÁ:
1862-ben

Főszerkesztő:
PÁPAI GÁBOR

1993.
ÁPRILIS

CXXVIII. évfolyam

Nálunk járt a miniszterelnök

*Ezért, amikor Önök véleményt
fognak mondani (és ez nagyon fontos
számunkra) ezekről a kérdésekről,
akkor ne azt az egyedüli szakmai
szempontot vizsgálják, hogy az erdő,
és az összes ehhez kapcsolódó terület
– a vadgazdálkodástól a faiparig,
idegenforgalomig – és minden más,
ami hasznosítható ebben az ágazatban,
egy helyre koncentrálódjék.
Mert ha egy helyre koncentrálódik,
akkor pontosan a kormányzati
kigyenlítő szerep nem érvényesül,
és az ellenérdekeltség hiánya
tévútra vezet.*

97. oldal

Erdészeti Lapok
Az Országos Erdészeti Egyesület
folyóirata
CXXVIII. évfolyam 4. szám
(1993. április)
HU ISSN 1215-0398

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság. **Tagjai:** Agócs József, Apatóczy István, dr. Balázs István, Barátossy Gábor, dr. Bartha Dénes, Bolla Sándor, dr. Bondor Antal, Bús Mária, Gencsi Zoltán, dr. Göbölös Antal, Gyöngyössi Péter, dr. Kárpáti László, Kertész József, Kovács Gábor, ifj. Páll Miklós, Pápai Gábor (a bizottság elnöke), Rakk Tamás, Sántha Antal dr. Sonnevend Imre, dr. Szikra Dezső, dr. Szodfridt István, Varga Béla.

FŐSZERKESZTŐ: PÁPAI GÁBOR

TERVEZŐSZERKESZTŐ: SÁGI MARGIT

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.

Telefon: 2016-293

Felelős kiadó: DR. SÉBOR JÓZSEF, a Monteditio Kft ügyvezető igazgatója.

Kiadóhivatal: 1075 Budapest, Károlyi krt. 5/a.

Telefon: 1322-930

Nyomdai munkák: Monteditio Kft nyomdaüzeme, Budakeszi. Felelős vezető: Hegyi Ferenc.

Munkaszám: 1993-058

A kézirat lezárva: 1993. március 20.

Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. – 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással, a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Egyes szám ára: 30,- Ft. Előfizetés fél évre: 180,- Ft, egész évre: 360,- Ft. Megjelenik havonta. Külföldön terjeszti a Kultúra Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, 1389 Budapest, Pf.: 149. Az évi előfizetés ára: 10 USD

СОДЕРЖАНИЕ

П.Сонтаг: Санитарное состояние
 древостоев в Нирсеге III

TARTALOM

ERDÉSZETI POLITIKA

ORSZÁGOS ERDÉSZ GYŰLÉS	97
<i>Dr. Erdős László:</i> A Nemzetközi Nyárfa Szövetség XIX. üléséről	106
<i>Dr. Kollwenz Ödön:</i> Az erdőgazdálkodás ellenőrző hatósága – az erdőfelügyelőség kialakulása, munkássága és jövője (II. rész)	109

TÁJ ERDŐGAZDÁLKODÁS

<i>Dr. Szontagh Pál:</i> Erdőállományok egészségi állapota a Nyírségben és a Szatmár-Beregi síkságon	111
<i>Asztalos István:</i> Erdőgazdálkodás Szabolcs-Szatmár-Bereg megye mezőgazdasági termelőszövetkezeiben	113
<i>Oláh Tibor:</i> Vízügyi erdők, fásítások, közjóléti erdők Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében	115
<i>Várady János:</i> Lész-c Lónyán szarvas 2000-ben?	117

A HÓNAP KÉRDÉSE

<i>Kovács Gábor:</i> Hogyan csináljunk erdészeti politikát?	119
---	-----

ERDŐVÉDELEM

<i>Csóka Péter:</i> Az ENSZ/EGB „ICP Forest Programme Task Force” IX. ülése elé (I.)	120
--	-----

ERDŐKERÜLŐBEN

<i>Gerely Ferenc:</i> A XXV. Európai Erdészeti Északi Sívverseny	122
<i>Dr. Horváth László:</i> Szalonkázás '91-ben	123
<i>Pápai Gábor:</i> Békét a jóakarátú erdészeknek	125

KÖNYVESPOLC

<i>Dr. Csötönyi József:</i> Hogyan született a magyar természetvédelem?	128
---	-----

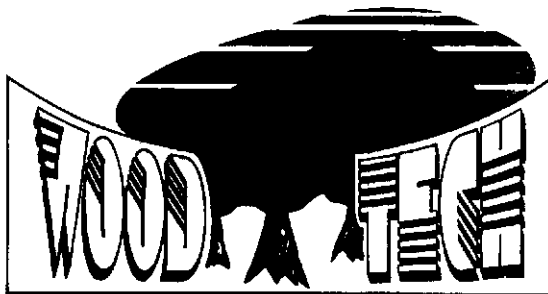
EGYESÜLETI HÍREK

INHALT

<i>Szontagh, P.:</i> Gesundheitszustand der Waldbestände in Nyírség	111
---	-----

CONTENTS

<i>Szontagh, P.:</i> Health condition of the forest stands in Nyírség	111
---	-----

ORSZÁGOS ERDÉSZETI TALÁLKOZÓ

1993. május 6–8., Sopron

Az Országos Erdészeti Egyesület, az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Kar és az ERFATERV Kft. közös rendezésében, a

WOOD TECH

Erdészeti és Faipari Szakvásár rendezvényei keretében.

Az Erdészeti Találkozó célja egyrészt az, hogy átfogó képet adjon a résztvevők számára az erdőgazdaság és elsődleges faipar helyzetéről, felkészítse az érdekelteket a továbblépésre, cselekvésre, másrészt szakmai információkkal, baráti találkozókkal hozzájárulhat a szakmán belüli összefogás erősítéséhez a fejlődő piacgazdasági környezetben.

A rendezvény tervezett programja:

1. nap (május 6., csütörtök)

11.00 órától: A WOOD TECH Erdészeti és Faipari Szakvásár megnyitója.

15.00 – 18.00 óra: MERRE TART AZ ERDŐGAZDÁLKODÁS? c. szakmai konferencia az ágazat helyzetéről és irányításáról.

Megnyitó.

Plenáris ülés:

– Az erdőgazdálkodás és elsődleges faipar irányítási, szervezeti kérdései, főbb szakmai sajátosságai, jogi szabályozása (erd. oktatás, kutatás) a nemzetközi együttműködés lehetőségei, feltételei.

– Az erdőszeti politika főbb irányai.

Előadók: ismert vezetők, irányító szakemberek az FM, OEE, KTM, Áll. Vagyongazdálkodó Rt., Erdészeti és Faipari Egyetem, ERTI részéről.

– Kerekasztal-beszélgetés és konzultáció.

2. nap (május 7., péntek)

9.00 – 13.00 óra: MERRE TART AZ ERDŐGAZDÁLKODÁS? c. szakmai konferencia az ágazaton belüli eredményekről.

Az első napi plenáris előadások után itt már szekciókban folytatódik a munka.

A tervezett szekciók a következők:

1. Erdészeti politika

Szekció elnök: dr. Solymos Rezső.

1/1. *Gerely Ferenc*: Erdészeti politikánk az európai erdészeti politikák tükrében.

1/2. *Dr. Solymos Rezső*: Természetközeli erdőgazdálkodás Európában és Magyarországon.

1/3. *Iffy. dr. Solymos Rezső*: Jóléti erdők – társadalmi kapcsolatok.

1/4. *Dr. Szentródi László*: Természetközeli erdőgazdálkodás vagy energia-erdők?

1/5. *Henter Pál*: Örökkétermő erdők szerepe a versenyszférában.

1/6. *Rakonczay Zoltán*: Szertefoszlott álmok, avagy az erdők második Trianonja.

1/7. *Tóth Aladár*: Erdőgazdasági telekügyek – mecseki példával.

1/8. *Dr. Czerny Károly*: Városok környezetalakítása erdőgyűrűk telepítésével.

2. Erdővédelem

Szekció elnök: Varga Ferenc.

2/1. *Dr. Tóth József*: A magyarországi erdők egészségi állapota.

2/2. *Bohár Gyula*: Pusztuló kocsányos- és kocsánytalantölgyek jellemző belső szimptomái, a valószínű kiváltó tényezők és ezek feltételezhető növénykórtani szerepe.

2/3. *Dr. Leskő Katalin*: A mecseki és zselici bükkösök egészségi állapota.

- 2/4. **Koltay András:** A feketefenyő és erdeifenyő hajtáspusztulását okozó gomba (*Diplodia pinea* /Desm./ Kickx) hazai kártétele, biológiájának vizsgálata.
- 2/5. **Lakatos Ferenc:** A lucfenyő szűkártevői elleni biológiai védekezés a Soproni-hegységben.
- 2/6. **Dr. Csóka György:** Kölcsönhatások alföldi fenyvesekben termőhely, faállomány és tófogyasztó rovarok között.
- 2/7. **Szántó Mária:** Gyűrűs Armilláriák az erdőben.
- 2/8. **Dr. Führer Ernő:** Talajkémiai vizsgálatok az erdővédelmi hálózat erdőtürsulásaiban.
- 2/9. **Veperdi Irina:** Faállományok kondíciójának meghatározási lehetősége elektromos ellenállás mérésével.
- 2/10. **Dr. Ghimessy László:** Erdőtűzek, azok utóhatásai és a károk mérséklésének lehetőségei.
- 2/11. **Dr. Gyarmati Béla:** A faanyagvédelem szerepe fagazdálkodásunkban.

3. Erdőművelés

Szekció elnök: **Dr. Bondor Antal.**

- 3/1. **Mátyás Csaba:** Új kezdeményezések szaporítóanyag származási körzetek kialakítására.
- 3/2. **Bordács Sándor:** A szaporítóanyag-gazdálkodás megújuló jelentősége a természetszerű erdőgazdálkodásban.
- 3/3. **Béky Albert:** Tölgygazdálkodásunk néhány kérdéséről.
- 3/4. **Dr. Halupa Lajos – Tóth Béla:** Nyártermesztésünk jelene és jövője.
- 3/5. **Gabnai Ernő – dr. Halupa Lajos:** A nemes nyárasok ültetési hálózata, nevelése és fatermése.
- 3/6. **Dr. Sárovari János:** A közönséges dió erdészeti hasznosításának lehetőségei.
- 3/7. **Dr. Béky A. – dr. Hajdú G. – dr. Halupa L. – Rédei G. – Veperdi G.:** A gazdaságtalan erdők erdőművelési kérdései.
- 3/8. **Bidló András:** Egy ártéri terület termőhelyének változása.
- 3/9. **Dr. Hajdú G. – dr. Halupa L. – dr. Sugár L.:** Vadtakarmányerdők létesítése a farm-szarvasok jobb tápanyagellátása érdekében.
- 3/10. **Dr. Horn Péter – dr. Sugár László:** Az intenzív nagyvadtenyésztés jelentősége.
- 3/11. **Kucsara Mihály:** A csapadék benedvesedési vesztesége.

4. Erdészeti üzemgazdaság

Szekció elnök: **Ormos Balázs.**

- 4/1. **Dr. Illyés Benjamin – dr. Héjji Botond – Marosi György:** Az erdőértékelési kutatások újabb eredményei.
- 4/2. **Takács László:** Erdőértékszámítás és erdőművelés.
- 4/3. **Gólya János – dr. Rumpf János:** Költség-hozam elemzések a fahasználatban.
- 4/4. **Dr. Héjji Botond:** Az erdőgazdálkodás támogatása a gazdaságtalan erdőkben.
- 4/5. **Dr. Illyés Benjamin – Marosi György:** Az erdőfelújítások finanszírozásának változása.
- 4/6. **Lett Béla:** Az erdő- és fafeldolgozó gazdaságok átszerveződése.
- 4/7. **Mócsényi Miklós:** A faforgalom tendenciái Európában, illetve Magyarországon.
- 4/8. **Telegdy Pál:** Vállalkozás a magyar erdőgazdálkodásban.
- 4/9. **Zsomboly Zoltán:** Industrial engineering az erdőgazdálkodásban.

5. Erdészeti műszaki

Szekció elnök: **Dr. Kosztka Miklós.**

- 5/1. **Dr. Marosvölgyi B. – dr. Horváth B. – Kovács Jenő:** Az erdészeti gépésztés új szempontjai.
- 5/2. **Kárpáti Zoltán:** A gépek által keltett zaj és vibráció elemzése.
- 5/3. **Dr. Horváth – dr. Pirkhoffer J.:** Erdészeti gépek munkavédelmi minősítésének értékelése.
- 5/4. **Nagy András:** Térinformatika az erdészeti kutatásban.
- 5/5. **Péterfalvy József:** Vonalvezetési megoldások vizsgálata és értékelése erdészeti utak tervezésénél.
- 5/6. **Vadász László:** Az erdei utak használati díjáról.
- 5/7. **Gólya János:** Magyarországi fahasználati felmérések eredményei.
- 5/8. **Kucsara Mihály:** Erdészeti kisvízgyűjtők mértékadó vízhozama.
- 5/9. **Pálóczy Bertalan:** Fafeldolgozás a Nyírségben.

20.00 órától: **SAKESTÉLY** az Erdészeti és Faipari Egyetemen.

3. nap (május 8., szombat)

10.00 – 13.00 óra:

– Kerekasztal beszélgetés és konzultáció.

– Filmvetítés.

1. **Pápay Gábor:** Erdészportrék – SOPRON 1956 – 1956 őszén az erdészeti felsőoktatás oktatói és hallgatói gárdájának több mint fele elhagyta az országot. Az akkori eseményeket mindenki másképp élte meg. A filmben három erdőmérnök emlékezik. Egy közös bennük: ITTHON MARADTAK.
2. **Somogyi Zoltán:** Képek Kanada élővilágáról.

Vásárlátogatás

Este: **VALÉTA BÁL**

Reméljük, hogy Ön is részt vesz a **TALÁLKOZÓN!**

Tisztelettel:

Tóth Béla
az ERFATERV Kft.
ügyvezető igazgatója

Schmotzer András
az Országos Erdészeti
Egyesület elnöke

A találkozó, konferencia, **WOOD TECH** vásár részletes tematikáját a résztvevőkhöz eljuttatjuk.

Bővebb információ, felvilágosítás: **EKFM (ERFATERV) Kft.**; Nyerges Éva. Tel.: 142-6199, 122-7605. Fax: 142-6199, 121-4071.

A Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottsága és a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti és Faipari Főosztálya kezdeményezésére, a minisztérium színháztermében 1993. február 24-én az állami erdészet jövője tárgyában tartott

ORSZÁGOS ERDÉSZ GYŰLÉSEN

elhangzottak kivonatos közlése.

Megnyitó

DR. ANTALL JÓZSEF miniszterelnök:

Elnök úr, miniszter úr, hölgyeim és uraim! Először is köszönetet szeretnék mondani a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságának a megítélő felkérésért, a meghívásért, és azért, hogy a mai napon önök előtt szólhatok, és hogy az erdészet ügyét – és ezt nagyon széles értelemben véve, az ehhez kapcsolódó járulékos elemeket is tartalmazó erdészeti politikát – e körben megtárgyalják, és minderről e magas szakmai fórum, e magas grémium állást foglaljon, nyilatkozzék, amit mi a kormányzati politikában figyelembe vehessünk, és a kormányzati politikába beiktathassunk. Az erdő olyan területet jelent, amiről minden körülmények között külön is szólnunk kell. Amikor erdészetről beszélünk, akkor nemcsak arról a tudományos fogalomkörrel kell beszélünk, hanem mindazokról a gyakorlati kérdésekről, amelyek ehhez szervesen kapcsolódnak.

Miről is kell tulajdonképpen ebben az esetben beszélnünk? Az elsődleges, hogy Magyarországon a királyi erdőknek, a kincstári erdőknek – nyugodtan mondhatjuk – az egész ország történetét érintő, és Magyarország benépesülése és gazdálkodása szempontjából kiemelkedő jelentőségű volt. Az erdő Európa történetében – emberciviltartó képességével – kiemelkedő szerepet játszott a középkortól kezdve. A másik, amiről szólni kell, az, hogy Magyarországon az erdészet milyen vonatkozásban kapott európai mértékekkel mérve is kiemelkedő szerepet. Ez pedig a képzés és a jogszabályalkotás, amiben Magyarország elől jár.

A selmecbányai bányászati akadémiaként induló, európai viszonylatban első és kiemelkedő felsőoktatási intézet a múlt században, a reformkorban kiegészült az erdészeti felsőoktatással.

Az erdészek nagyon gyorsan átvették azt a szellemiséget, amit a bányászok már elűttek is képviseltek. Ez az, amitől a magyar erdészet, a magyar erdőmérnökök, és általában ez az egész szakma nemcsak szakmai szempontból, tudományos szempontból, hanem emberi szempontból is egy olyan közösséget, olyan szolidaritási érzést tudott kitermelni, olyan hagyományokra tudott támaszkodni, amely éppen e múlt században megszülető erdészeti felsőoktatásban szerepet játszott.

A másik a jogalkotás. Az erdész számára mindig könnyebbnek és rokonszenvesebbnek tűnhet a nagy egységben fenntartott erdő, a tulajdoni, birtoklási, hasznosítási kérdéseknek a kincstári állami erdők egységének fenntartásával történő kezelése. De történelmi korszakforduló a miénk, és az egész világban, ahol meg kell tudnunk különböztetnünk azt, hogy a közösség meddig mehet el, meddig mehet el az állam, hol jelentkezik az egyes személy, a köz- és magánérdek összeegyeztetési lehetősége. Ha mindezt figyelembe vesszük, akkor a tulajdonlást egyértelművé és világossá kell tenni. Mi az, ami kincstári, mi az, ami állami tulajdon volt és marad?

Ebben a kérdésben kell megtalálni azt a formát, amelyben a birtoklás és a hasznosítás korszerűen érvényesülhet. Magyarországon az 1879. évi XXXI. törvénycikket megelőzően rájöttek már arra, hogy az egykori úrbéres erdőket és a közbirtokossági erdőket nem szabad hagyni tovább osztani, mert szakmailag telepítési, tervezési és hasznosítási szempontból az erdő kárára történik. Ezért e vonatkozásokban olyan törvények és jogszabályok születtek, amelyek éppen ezt a tulajdonlási és hasznosítási kérdést érintették. Ennek számunkra történelmi tanulságnak kell lennie, hogy az elaprózódás, a felosztás, a tulajdoni változás, a tulajdon megnevesítése nem mehet a szakmai érdekek kárára.

Amikor ezekről a tulajdoni kérdésekről beszélünk, akkor egyéb kérdésekre is figyelniünk kell. Az erdő szerepe világviszonylatban megnőtt. A környezetvédelmi szemlélet tulajdonképpen a természetvédelemből nőtt ki, és érdekes módon a világ egykor leginkább természetet pusztító, leginkább a természeti kincsek bővében lévő országában, az Amerikai Egyesült Államokban született meg. Ez azután később érvényesült Európa nyugati felében, az industrializálódott területeken, de máig nem következett be a természetet leginkább pusztító egykori Szovjetunió területén, ahol a környezetvédelem – hasonlóan számos keleti országhoz – az egykori keleti blokkban nagyon is hátul kullogott.

Ma Magyarország gyökeres átalakítás előtt és közepette van. Szólni kell arról is, hogy a privatizáció természetesen súlyosan érinti az erdészet struktúráját, súlyosan érinti a szakmai szempontokat, és mindez még súlyosabban jelentkezik önkönl egyenként, és személyenként. Néha egzisztenciális kérdéseket vet fel. Minden átalakulás sajnos ezzel jár, de ezeket a problémákat kell tudnunk kezelni, ezért vagyunk itt, és ezért kérjük az önök tanácsait. A 19 állami nagyvállalat privatizációja az egyik kérdés. Ez jelzi, hogy a privatizációs problémák hogyan függenek össze az előbb említett szakmai kérdésekkel. Szólnunk kell arról, hogy Magyarországon 1,8 millió hektár a teljes erdőterület, és ebből 1,3 millió hektár az állami erdőterület, ha jó számokat írtak fel munkatársaim. Az állami erdők értéke mintegy 300 milliárd forint, bár hivatalos értékelés e tekintetben nem történt.

Jelen ismereteink szerint a faexport értéke 7-8 milliárd forint körül van. A behozatal értéke mintegy 3 milliárd forint. Amit igen nagy dolognak tartunk, és úgy érezzük, hogy érdemes róla beszélnünk, hiszen ez a költségvetést érintő kérdés: az 1993-as telepítési terv 3500 hektárt érint, a költségvetési törvényben 450 millió forinttal. Ha társadalmi és munkaerő szempontból vizsgáljuk, akkor ez egy olyan adat, amelyre érdemes felhívni a figyelmet.

A fagazdasági ágazatban jelenlegi statisztikai adataink szerint 35-40 ezer között van a munkaerő létszáma, 35 és 40 ezer embernek a kenyere van szó, ebből kétezer az erdőmérnök és 5000 az erdésztechnikus.

Fontos, hogy a szövetkezeti átalakítások kiteljesítése, a 19 állami nagyszervezetnek a biológiai alapokat is védő privati-

zációja után, az egységes állami örökkezelés követelményének megfelelő szervezetre jöjjön létre.

Kormányzati szempontból is át kell tekinteni az erdőfelügyeleti, rendezési, és szervezeti feladatokat. Foglalkozni kell azzal a kérdéssel, hogy a központi irányításnak az átalakuló tulajdonviszonyok mellett mi a formája, speciális jellege. A parlamentáris kormányzás mellett azt is megvizsgálandóvá teszi, hogyan lehet érvényesíteni az egységes agrárpolitikán belül a különböző környezetvédelmi, természetvédelmi szempontok figyelembevételével egy minisztérium, egy kormányzati irányítás területén ennek a speciális területnek az irányítását.

Kormányzati szempontból is nézve, nemcsak a szakma, az ágazat szempontjából azt kell mondanom, hogy mindig különbséget kell tenni, amikor valamit tudományos szempontból, akár egy ilyen életteni egységnek tekintünk, és onnan vizsgáljuk az egyéb ágazatokat, attól, amikor államigazgatási szempontból vizsgáljuk. Akkor nem mindig leegyszerűsítve mutatkoznak a problémák, és az ellenérdekeltség egyensúlya biztosítja a jó kormányzást.

Nagyon jónak tartom kormányzati szempontból, hogy mindez az a szakmával összefügg, az önkéntes emberi közösséggel, az kormányzati és államigazgatási szempontból megoszlik a Földművelésügyi Minisztérium, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium, bizonyos értelemben az ipari tárca felügyelő szerepe között. Ez azt jelenti, hogy kormányzati szempontból a minisztériumok tulajdonosi szerepe csökken, és itt lép be a tartós állami vagyonkezelő, az ÁV Rt. szerepe. Erről azt kell – a törvény birtokában – most már tudnunk, hogy egy holding, egy állami holding jellegű szervezet képes arra, hogy a minisztériumok kormányzati igazgatási feladatait tulajdonképpen biztosítva, ellássa azokat a feladatokat, amelyeket az államnak, mint tulajdonosnak piaci körülmények között el kell látnia.

Ezért, amikor Önök véleményt fognak mondani (és ez nagyon fontos számunkra) ezekről a kérdésekről, akkor ne azt az egyedüli szakmai szempontot vizsgálják, hogy az erdő és az összes ehhez kapcsolódó terület – a vadgazdálkodástól a faiparig, idegenforgalomig – és minden más, ami hasznosítható ebben az ágazatban, az egy helyre koncentrálódik, mert ha egy helyre koncentrálódik, akkor pontosan a kormányzati kiegyenlítő szerep nem érvényesül, és az ellenérdekeltség hiánya tévútra vezet. Önök azt próbálják vizsgálni, hogy éppen a minisztériális irányítás, a tulajdonosi rendszer, az előbb elmondottak alapján az állami tulajdontól a magántulajdonig, ezen a területen, az erdészeti területén hogyan kezelhető.

A kormány mindent elkövet annak érdekében, hogy azokat a jogszabályokat, törvényeket és kormányrendeleteket, amiket a kormány és a parlament még meg tud az elkövetkező időszakban hozni, e parlamenti cikluson belül, azt elősegítse. Ez vonatkozik természetesen a vadászati törvényre is.

A magyar átalakulás egyik legnehezebb problémája a jogalkotás területén maga a jogalkotási törvény. Az a tény, hogy a jogalkotási törvény a jogszabályi hierarchiában túl sokat köt a törvényekhez, a törvényformához, és keveset tesz lehetővé kormányrendeletek, miniszteri rendeletek megalkotására. Ez jogi szempontból azért nem jó, mert minden szakma, minden tárca és valamennyi miniszter egy kódexet akar a nevéhez fűzni, egy olyan jogalkotási produkciót, ami átfogja az egész területet és maradandó. Ez nagyon helyes és szép ambíció, csak hogy az átalakulás időszakában – akár 1848-ban,

1867-ben, vagy az I., illetve a II. világháború után – mindig laza kerettörvényeket hoztak, gyorsan. Olyan kerettörvényeket, amit azután kormányrendeletekkel lehetett kiegészíteni, és a kormányrendeleteket gyorsan lehetett az életbe igazítani, hiszen ott nincs presztízskérdés, akár két hét múlva egy minisztertanács megváltoztathatja a kormányrendeletet, ha az hibásnak bizonyult.

A parlament igenis rekordot döntött, igenis annyi törvényt hoz, mint kevés más parlament. De így sem lehet ezt helyettesíteni, és az átalakulást ezen az úton végrehajtani, ha nem módosítunk a jogalkotási törvényen, a szemléletünkön, és ha a parlament nem törekszik arra a jövőben, hogy bizonyos törvényeket kivételes eljárással gyorsan hozzon meg.

A világon nagy jogállamokban is természetes, hogy a szakmai törvényeket – bizottsági viták után – nem bízzák többet vitára, hanem gyorsan megalkotva, máris a politika, a nemzetgazdaság szolgálatába tudják állítani.

Megköszönve figyelmüket és türelmüket, hogy mindezt meghallgatták, szeretném megismételni azt, amivel az elején is foglalkoztam, hogy az erdő, az erdészet és az erdővel foglalkozó ember valóban az egész emberiséget, nemzetet szolgálja. Ezen belül éppen a természethez való kötődése, és Magyarországon a különleges tradíció következtében, ami Selmecbányáról elindulva Sopronban, és az egész országban kiterjeszkedve az erdészet, az erdészek szellemét áthatja, az olyan többlet a magyar nemzeti gondolkodásban, olyan többlet a szakmai felelősségben, az országért való felelősségben, amire önként büszkék lehetnek.

Összintén örülök, ha minél több olyan szakma lenne, ahol ez a belső kohéziós erő, ez az erkölcsi erő és ez a nemes értelemben vett küldetésstudat, ami áldozatokra képes, élne ugyanúgy, ahogy önmagánál. Ez az erkölcsi, szellemi és nemzeti tőke, amit az erdészek jelentenek Magyarországon számára, a gazdasági szempontok mellett, legalább olyan súlyos, az igazán morális érték és morális garancia arra, hogy sikerüljen fog együttesen végrehajtanunk nemcsak az erdő megmentését, nemcsak az erdőgazdálkodás megújítását, hanem ezt az egész programot, ami az önkéntes szakmája, és az ország előtt áll. Megköszönöm a megtiszteltetést, köszönöm elnök úr szavait, és sok sikert kívánok a tanácskozásukhoz, munkájukhoz.

DR. MÁTYÁS CSABA, az MTA Erdészeti Bizottságának elnöke:

Azt hiszem, történelmi leckét kaptunk, én külön köszönöm a miniszterelnök úrnak azt, hogy hagyományainkra is utalt. Nem titok, hogy az erdészek rendkívüli módon ragaszkodnak a hagyományokhoz.

Ami a jogalkotási és államigazgatási kérdéseket illeti, szeretném biztosítani miniszterelnök urat arról, hogy nem kívánunk a szakmai csúslátás hibájába esni.

Felkérem a földművelésügyi miniszter urat, hogy szóljon az erdész gyűléshez.

DR. SZABÓ JÁNOS földművelésügyi miniszter:

Biztosítom önöket arról, hogy teljes szívvel és teljes erőből az erdészeti ügyre mellet állok, mert hiszem azt a bölcsességet, hogy a XXI. század legnagyobb értéke a tiszta víz, a jó levegő és a csend lesz.

Én abban bízom és azt kérem önöktől, hogy mondják el a gondjaikat, önként mondják el az elképzeléseiket a miniszteriumnak, és az annak élén álló miniszternek az lesz a dolga, hogy ezeket ötvözze, szintetizálja és a jogalkotás keretében

valamilyen módon megjelenítse, az önk akaratát az országgyűlés felé tolmácsolja. Én a magam részéről még annyit szeretnék hozzátenni, hogy az erdészeti törvénytervezet minden valószínűség szerint a törvény erejébe fog emelkedni. Azt kérem önöktől, hogy legyenek ma hasznos segítségére ennek a jogalkotási munkának, mert ez azután végeredményében úgyis az önök és az erdészeti, az erdő boldogulását, illetve sorsának jobbra fordulását fogja eredményezni.

DR. MÁTYÁS CSABA:

A Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottsága két alkalommal foglalkozott az erdőgazdálkodás és az államserdészet helyzetével, azé két alkalommal, mert az első alkalommal – számomra máig is érthetetlen módon – nem kaptuk meg a megfelelő információkat arról, hogy végül is milyen helyzet felé sodródik az erdőgazdálkodás, viszont a második alkalommal, decemberben hozott állásfoglalásunk széles körben publikussá vált, és kiváltója ennek a mai összefoglalásnak. Felkérem a bizottság útkarát, hogy ismertesse az erre vonatkozó állásfoglalást.

DR. FÜHRER ERNŐ ERTI osztályvezető, az MTA Erdészeti Bizottságának titkára:

Az MTA Erdészeti Bizottsága 1992. szeptember 16-án és december 10-én az állami erdőgazdálkodás átalakítása tárgyában állásfoglalást és határozatot hozott. A bizottság úgy ítélte meg, hogy az állami tulajdonú erdőkben a gazdálkodási tevékenység ellátására egy egységes állami erdészeti szervezet a legmegfelelőbb. Szakmai szempontok és a minisztérium asztalára több változatban letett átalakítási javaslatok figyelembe kívül hagyásával azonban, a Kormány a 126/1992. számú rendeletével a 19 állami erdőgazdaság vagyonát az ÁV Rt. kezelésébe utalta.

Az általános érvennyel kötelezővé tett részvénytársasági forma, amelyet a profitorientált ÁV Rt. kénytelen irányítani, öhatadatul előtérbe helyezi a rövidtávú érdekelttség érvényesítését. Ezért nem tudja figyelmebe venni, hogy:

- az erdővagyon jövedelemtermelő képességét elsősorban nem a piaci körülmények, hanem az ökológiai viszonyok és a biológiai törvények határozzák meg, és hogy
- az erdőnek vannak közérdekű, nem piacositható szolgáltatásai, mint pl. a levegő-, víz- és talajvédelem stb.

Az állami erdők kezelését ellátó önálló, egymástól független részvénytársaságoknak – az erdővagyon alacsony tőkehozadéka miatt – nem fűződik érdekük az erdővagyon mennyiségének gyarapításához és értékének növeléséhez, hiszen ez hosszútávú befektetés. Az erdőgazdálkodás jellegzetessége továbbá az, hogy a hozadék idő előtti kivételével a jelenben kaphatunk nyereséget, a jövőben azonban a következő erdész generációk és a nemzetgazdaság számára helyrehozhatatlan kárt okozhatunk. Az ÁV Rt. irányítása alatt az erdőből nyert hozadék beolvad az egyéb bevételekbe, és csak esetlegesen szolgálhatja az erdő céljait. A hosszútávú érdekek és a tartamosság elve ezért, a pillanatnyi gazdasági sikerek miatt csorbát szenvedhetnek. A szakemberek, de elsősorban a vezetők megítélésének legfőbb feltétele ezen részvénytársaságok esetében valószínű, hogy az éves pénzügyi eredmény lesz. A kezelő részvénytársaságok értékelése is hasonlóan történik és nemcsak a rájuk bízott erdővagyon szakszerű hasznosítása alapján. Elgondolkodtat az is, hogy Nyugatban, ahol a részvénytársasági formának évtizedekre visszanyúló hagyományai vannak, soha sem került sor az állami erdővagyon ily

módon történő kezelésére. Ez nálunk is csak a kincstári törvény megalkotásáig létező köztes megoldásként fogadható el.

A közérdek és a szakmai szempontok, továbbá az ország gazdasági teherbíró képessége is azt támasztja alá, hogy az állami erdők kezelését egy egységes, magát költségvetési támogatás nélkül fenntartani képes, a piaci körülményekhez igazodó erdészeti szervezet végezze, amely a szakirányító és felügyeleti tevékenységet is ellátó **Országos Erdészeti Hivatal** keretében működjön. Így megvalósulhat az oly régen vágyott szakmai önállóságunk. Egy olyan szervezet tehát, amely:

- az állami tulajdonú erdőkben folyó gazdálkodás jelenlegi szervezetéből, az erdészeteiből és az erdőgazdaságokból, illetve a helyükbe lépő gazdasági társaságokból, azok érvényben lévő jogosítványainak meghagyásával kialakítható,
- révén az **Országos Erdészeti Hivatal** az állami tulajdonú erdők esetében a tulajdonosi jogokat gyakorolja,
- képes az erdő erőforrásaival eredményesen gazdálkodni úgy, hogy az erdő hozadéka biztosan az erdőfenntartás és -nevelés céljait szolgálja,
- lehetővé teszi azt, hogy a sokoldalú társadalmi elvárások teljesítése, illetve kiegészítő állami támogatása hatékonyan valósuljon meg,
- módot ad arra, hogy az állam által jóváhagyott és a társadalom részéről elfogadott erdészeti politikát súlyánál fogva az ország összes erdőterületén érvényesíteni lehessen, és
- amelynek élén az államigazgatás szervezetében, erdészeti kérdésekben döntési jogkörrel felruházott erdész szakember áll.

Az állami erdők önálló, egymástól független részvénytársaságok révén történő kezeléséből adódó profitorientált, rövidtávú érdekelttség semmilyen törvényi szabályozással és a leghatékonyabban működő erdőfelügyelettel sem oldható fel.

Az egységes erdészeti szervezet bevezetésével:

- megvalósulhat nemcsak az erdész kerületek és az erdészete, hanem az erdőgazdaságok szintjén is a mindennapos, nemzeti igényekhez igazodó szakmai irányítás és ellenőrzés,
- megszüntethető a szakemberekben kialakult egzisztenciális és szakmai bizonytalanság, hiszen a gazdálkodó egységek (erdészete, erdőgazdaságok) vezetőit – szakmai feltételek és emberi tulajdonságok alapján – a tulajdonosi jogokat gyakor-

Felhívás

Az Erdészeti és Faipari Egyetem Szakgyűjteménye a felújított Templom utca 4. szám alatti épületben, szeptember elején – az egyetemi tanévnyitó alkalmából – szeretné megnyitni időszakos kiállítását **Diák hagyományok** címmel.

Tisztelettel kérem kedves szaktársaim ötleteit, javaslatait, véleményét, közreműködését, meglévő – a témakörhöz kapcsolódó – tárgyi és dokumentációs anyagaik rendelkezésünkre bocsátását.

Segítőkézzel támogatásukat előre is köszönöm.

Dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó
múzeumigazgató

Postacímünk:

EFF Múzeum 9400 Sopron, Templom utca 4.

lő Országos Erdészeti Hivatal vezetője nevezi ki és menti fel,

– a szakemberek megítélése a gazdálkodás pénzügyi eredménye mellett a jó minőségű, de nem minden esetben jövedelmező szakmai munka alapján történik.

Hozzászólások

DAUNER MÁRTON, az FM Erdészeti és Faipari Főosztály vezetője:

A rendszerváltást követően az FM Erdészeti és Faipari Főosztály alapfeladatának tartotta, hogy az állami erdők kérdésében is mielőbb szakértői álláspontot alakítson ki. A korábbi döntő hányadú állami tulajdonú, valamint szövetkezeti és egyéb kezelési formával szemben, az időközben kelt jogszabályok következtében várhatóan az erdők 35-40%-a valóságosan magántulajdonba kerül.

Az állami erdők végleges körét a kincstári vagyonról szóló – előkészítés alatt lévő – törvény fogja rendezni. Sajnálatos azonban, hogy ez a törvény nem az első között került beterjesztésre és elfogadásra.

Az államerdészeti koncepció kidolgozásához kapcsolódó előkészítő munkát már 1990-ben elkezdtük. A koncepció anyagok bemutatásával, 1991 közepén beszámoltunk a minisztérium vezetésének. Az akkor elfogadottak szellemében készítettük elő azon kormányelőterjesztést 1992 elején, melynek nyomán az érintett erdőgazdasági vállalatok államigazgatási irányításba kerültek.

E kormánydöntés szerint készítettük elő a speciális privatizációs programot, amelyet a Gazdasági Kabinet 1992 novemberében elfogadott.

Kétszer a minisztérium vezetése elé terjesztettük a koncepciót, de ez végül is abban a formában nem került elfogadásra. Elfogadásra került ugyanakkor a tartós állami tulajdonban maradó vállalkozói vagyonról szóló 1992. évi LIII. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 126/1992. sz. kormányrendelet. Ennek értelmében az állami erdő, valamint a korábban FM felügyelet alatt működő 19 erdőgazdasági vállalat az Állami Vagyonkezelő Rt.-hez került. Ez a változás tulajdonlás és felügyelet vonatkozásában azonban nem érintette a HM felügyelete alatt lévő mintegy 86 ezer ha erdőt és az azt kezelő három erdőgazdaságot.

A jelzett változás számos vonatkozásban egyértelmű előrelépést jelent. Azonban nem nevezhető véglegesnek és számos kedvezőtlen folyamat kiindulópontja lehet.

A végleges cél elérése érdekében indokolt tehát a korszerűsített erdészeti politikát, valamint az erdővagyon sajátosságait, továbbá a költségvetés lehetőségeit együttesen figyelembe vevő, az állami erdőt kezelő egységes szervezet kialakítását megcélozni.

A kötelezettségek és sajátosságok egy jogi személyiséggel, teljesítményorientált államerdészeti szervezetben oldhatók meg. A szervezet működési formájában lehet gazdasági társaság, vagy egyedi szabályozású. Mindkét változat harmonizál az Európai Közösség országaiban megismert megoldásokkal.

SZABADOS JÁNOS, az ÁV Rt Erdészeti Portfolio igazgatója:

Értelmezve a meghozott parlamenti és kormányzati döntéseket, a legfontosabb következtetés az, hogy a mindennapi erdészeti munkában nem hoznak, nem hozhatnak lényeges

változást a privatizációs jogszabályok. A tulajdonos nem változott, csak a tulajdonosi irányítás technikája igazodik a piacgazdaság általános stratégiájához, a *társasági joghoz*. Talán éppen ez a tény, vagyis az érezhető változás hiánya az, ami az erdészársadalmon belül megosztottságot váltott ki. A csőd és felszámolás árnyékában gazdálkodó erdész kollégáink közül is sokan a remélt mélyreható változásban látják a megoldás kulcsát. Ez a kulcs az önfinanszírozó gazdálkodást folytató, a költségvetéstől független adóterhekkel és éves profittermelési kényszertől mentes államerdész.

Sok kitűnő és tisztességes kollégánk másként gondolkozik. Az erdőgazdálkodásban a vállalkozást kedvelő, abban tapasztalatokat és sikerélményeket szerzett erdész szakemberek megnyugtatóan tartják, hogy a társasági formában – lényegében változatlan feltételek között – megőrizhetik gazdálkodói függetlenségüket, kivívott kedvező gazdasági pozícióikat. Ez a szakmai kör megnyugodva fogadja, hogy nem történt radikális változás.

A társasággá alakulás önmagában a tő melletti erdész munkájában és így az erdőben semmilyen negatív hatást nem hoz. Az erdőgazdasági Rt. csak biológiai erdészeteiből fog állni és befektetései lesznek a korábbi ipari üzemegységekből alakult társaságokból. Megszűnik tehát a vertikum hátránya, anélkül, hogy előnyeit elvesztenék.

Mindebből egyértelműen következik, hogy az erdőgazdaságoknál megkezdett átalakulási folyamatot be kell fejezni, mert minden más elképzelés anarchikus állapotot teremtené.

DR. MAJER ANTAL ny. egyetemi tanár:

Az önálló, egységes irányítású, nem profitorientált, államerdészeti kezelésű gazdálkodás kibontakozásában látom leginkább megvalósíthatónak a hazai erdészeti ügyet. Minden egyéb esetben az ezidáig tapasztalt kudarc csak fokozódhat, legyen az nyereségre dolgozó vállalati, vagy részvénytársasági, vagy éppen magán erdő.

A nyereséggazdálkodás vállalati és személyi érdekei, a pénzügyi kapcsolódás sokszor vitte el a gazdálkodót a pillanatnyi érdekek felé: s szenvedett a termelési érték tekintetében jelentéktelen súlyúra apasztott erdőművelés.

SCHMOTZER ANDRÁS vezérigazgató, az OEE elnöke:

Tisztelettel köszöntöm az első országos erdész gyűlés valamennyi jelenlévő résztvevőjét és rajtuk keresztül azokat, akik ma nem lehetnek itt. A terem korlátozott méretei nyilvánvalóan meghatároztak egy meghívási kört, ez nem az Országos Erdészeti Egyesület tiszte volt. Mindemellett azt hiszem, hogy valóban történelmi sorsfordító időszakot, illetve napot élünk.

Az 1990. június 29-i választmányi ülésünk elfogadta azt az alapvetést, amely ma is érvényes, hogy az erdőben az alaptevékenységet ki kell venni a piaci verseny szférából és vagyonértékelési alapon kell végezni.

Az egyik pont úgy szólt, hogy az erdőgazdálkodás sajátosságai szükségessé teszik az erdőgazdálkodás intézményi rendszerének megerősítését, az erdészeti államigazgatás önállóságát meg kell erősíteni, mert csak egy tárcán belül lehet minden tevékenységet jól gyakorolni. Ezt fogalmaztuk meg akkor. Minden erdőben a főhatóság által jóváhagyott üzemterv szerint kell gazdálkodni, és az üzemtervezés költségeit központiilag kell biztosítani. Az erdőfelügyelet hatósági jogkörét növelni kell, nagyfokú önállósággal, anyagi megbe-

csüléssel, szakmai színvonal emeléssel. Húsz éve beszéltünk erről a témáról. A szakmán belüli disszonáns hang egyik megnyilvánulása volt, amikor igyekeztünk nemcsak látszólag, hanem valóban egységet teremteni. Ennek jellemző dátuma volt 1992. december 17., az állásfoglalás hamarosan megjelenik. Ezen állásfoglalásnak alapvető momentumát szabad legyen itt ismertetnem:

1. Az erdő sokrétű rendeltetésének teljes körű érvényesítése, a közhasznú feladatok mindenkor ellátása érdekében az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás szakmai felügyelete és irányítása mindenkor az ágazatot megillető önállósággal, egy miniszter felelős vezetése alatt összpontosuljon. Ugyanígy kell megoldani az erdőfelügyelet, az erdőrendezés mint állami funkciók megnyugtató finanszírozását is.

2. Az említett közhasznú funkciók a legteljesebben eléréséig mennyiségű, hosszú távon is állami tulajdonban maradó erdőterületekkel érvényesíthetők, ezért javasoljuk, hogy a jelenlegi állami tulajdonban lévő erdőterületek, leszámítva a már kárpótásra kijelölteket, feltétlenül maradjanak továbbra is az állam tulajdonában.

3. Ezen területek kezelésére a 3084/1992-es kormányrendeletnek megfelelően működő egységes, profilizálta állami gazdálkodó szervezetet kell létrehozni. Ezt a kormányhatározatot ebben a házban nem teljes mértékig támogatták az elmúlt évben. Nem hajtottuk végre. Az erdőgazdálkodás-termesztévédelem ez év januárjában tartott konferenciájának állásfoglalása: az ország területének 18%-át kitevő erdőterület, valamint a megnövekedett társadalmi és környezetvédelmi igények szükségessé teszik az erdészet állami-gazdasági helyzetének megerősítését, önálló erdészeti főhatóság létrehozásával.

Egy gondra szeretném még felhívni itt a jelenlévők figyelmét. Folyik az erdők kárpótolása, sokat beszéltünk már róla. Csak egyetlen mondatot még: elhibáztunk tartjuk, hogy az erdőállomány értéke a kárpótálás során nem jelentkezik.

Örömmel hallottam, hogy miniszterelnök úr és miniszter úr is a törvényalkotásról szolt, ezévbén ennek kell lenni a főfeladatnak, hogy az alapvető föld-, természetvédelmi, környezetvédelmi, erdő- és vadászati törvényeket ez a parlament megalkossa.

Harminc-negyvenezer ember él az erdőből. Az erdész, erdőmérnök vidéken él: a falvakban, városokban politikai erő is. Parlamentii választások előtt állunk, öröm és boldogság töltene el a szívünket, ha az erdőmérnökök, az erdész garnitúra legjelentősebb részének reprezentánsai nagyobb számban fordulnának elő a következő parlamentben.

PETHŐ JÓZSEF, szombathelyi erdőgazdaság:

A kérdés kérdése a tulajdonlás. Alapvetően a legnagyobb problémájuk az erdészeknek ezen a téren, nem a törvény szelleme, hanem egy alapmomentum, az aranykorona érték. Mi erdészek ezt az értékszámítási alapot egyszerűen nem tudjuk értelmezni. És ebből kifolyólag a törvény végrehajthatatlan.

A második témakör az erdő funkcióinak értelmezése. Mi a magyar erdőgazdálkodásból a prioritás? A faanyag szükségletek kielégítése, avagy a humán ökológiai szerep? A válaszom egyértelmű: mindkettő, mindkettő és egyszerre mindkettő.

Az ország mai helyzetében különösen farizeus gondolat a sorrendiség firtatása. Hiba, hogy külön pályán fut a természetvédelem és az erdőgazdálkodás szekere.

A harmadik kérdéskör: napjaink erdőgazdálkodásának ismérvei. Az erdőgazdálkodás három alappilléren nyugszik: ökonómia, ökológia, és technika. Képletesen szólva, akkor van egyensúly, ha a három pillér síkban tartja az erdőgazdálkodás asztallapját. Napjainkban ez az egyensúly megbomlott, a gyakorlat nyelvére fordítva kettészakadt az ország erdőgazdálkodása. Leegyszerűsítve, egy keleti és egy nyugati zónára, és ezt ne vegyék minősítésnek. A kiváltó okok között tudjuk elsősorban a belső és külső piaci viszonyok drasztikus változását, másodsorban pedig a különböző adottságokból eredő problémákat. Az egyensúly helyreállításának is két területe van. Egyrészt, ahogyan a fejlett nyugaton alkalmazzák: az ökonómiai küszöb alatti gazdálkodást és egyéb össznépi elvárásokat a társadalom fizeti meg. Egy kisebb problémafeloldó, kiegyenlítő szerep juthat az úgynevezett országos erdészeti alapnak, de nem több. S van egy harmadik út is, mégpedig az az állami erdőgazdasági gyakorlat, mely képes ágazatát fenntartani és eltartani. Az előző háromból következően, az állam-erdészet szervezetről röviden. Ha a jogi útvesztőn átbukdcsolunk, akkor egy olyan szervezethez kell jutnunk, mely a legolcsóbb és legegyszerűbb, a közvetett szabályozó rendszerével a leghatékonyabban segíti majd az önálló jogi személyiségű erdőgazdaságokat.

DR. TARJÁN LÁSZLÓNÉ KTM államtitkár:

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium nevében nagy tisztelettel köszöntöm az országos erdész gyűlést. Én úgy gondolom, hogy az erdőstársadalom jövőt formáló erejének, cselekvőképességének, szakmaszeretetének megnyilvánulása ez a mai találkozó.

A mezőgazdaságban ma végbemenő tulajdonváltás mérete, jelentősége az 1848-as forradalommal megvalósult tulajdonváltáshoz mérhető. Természetesen a napjainkban zajló tulajdonváltásnak is vannak és lesznek negatív következményei az erdőgazdálkodásban. Ezen folyamatok megállítására, a magyar erdőgazdálkodás jövőbeni fejlődésének megalapozására az új erdőtörvény megalkotása lesz hivatott.

Napjainkra a kárpótálással és a szövetkezeti törvények hatására kialakul az ország erdőterületének mintegy harminc százalékán a magántulajdonú erdőgazdálkodás. Azonban én azt hiszem, hogy különös jelentőséggel bírnak a továbbiakban is az állami tulajdonban lévő erdők, amelyek az ország erdőterületének mintegy hetven százalékát teszik ki. Idetartoznak legnagyobb részben értékes erdőállományaink, védett termé-

A jövődelmezőség megteremtése a célja az ausztriai államerdészet átszervezésének – nyilatkozta a vezérigazgató. A fűrészrönknek 1992. év végi kerekén 1100 S/m³-es ára azonos az 1978. évvel, mialatt az átlagos munkabér 71-ről 133 S/óra emelkedett. Semmi remény arra, hogy faáremelkedés ezt kiegyenlítheti. Svédországgal összehasonlítva Ausztria kétszer olyan drágán termel, versenyképességét ezért csak lényegesen karcsúsított ráfordításokkal őrizheti meg. Elkerülhetetlen ezért az erdőgondnokságoknak 63-ról 40-re, az erdészkerületeknek 259-ről 196-ra, a 200 fős központnak 20%-os csökkentése. Ez az első lehetőség a költségcsökkentésnek. A túlzott megrázkódtatás elkerülésére az átszervezést legalább tíz évre elosztva, kihasználható módszerrel hajtják végre.

(ÖFZ 1993. 2. Ref.: Jérôme R.)

szeti területeink, az állami erdőterületek képviselői több-célú hasznosítási érdekeink, amelyekben kiemelt szerepet kap-janak a különböző védelmi szempontok, és a kincstári va-gyonról szóló törvény lesz hivatott ennek a mintegy 900 ezer hektáros területre, kiemelt közjelentőségű erdőterületek az egységes szemléletű kezelését megoldani. Gond az, hogy külön pályán fusson, nagyon jól összehangolható az érdekek. És ezzel együtt hangsúlyozni szeretném, hogy az erdők többségi haszna és az irántuk fellépő társadalmi igény az erdőgazdálkodók feladatai közé sorolja a védelmi és a szociális tevékenység ellátását is, tehát arról – azt hiszem – majd el kell gondolkodni. Ugyanakkor az erdőgazdálkodás-nak a szociális feladatok felvállalásával igen nagy szerepet kell játszania. Kétségtelen, hogy a jelen helyzetben a piaci megoldások élveznek prioritásokat, a magyar erdők azonban nem válhatnak a piaci erőkhöz aldoztatva, ezért is a nemzeti aktív tagjainak, az erdész szakembereknek óriási a felelősségük a jövő nemzedékéi előtt. Ez a nemzeti felelősségérzet ad bizta-tást a magyar állami erdők kezelését megnyugtatóan megva-lósító államerdészeti szervezet, az Országos Erdészeti Hivatal létrehozásához, amely ellátná az állami erdészeti felelő szaki-írányítást és felügyeletet, valamint gyakorolná a tulajdonosi jogokat.

DR. KÁRPÁTI LÁSZLÓ Fertővári NP igazgató:

Elég hosszú idő után (tíz évet vitatkoztak az erdőtörvé-nyen), 1879-ben elfogadta a magyar parlament az erdőtörvé-nyet. Ez a törvény gyakorlatilag biztosította és azóta is biztosítja a tartamos erdőgazdálkodás alapelveit. A múlt szá-zad második felével rokoníthatjuk egy kicsit a mostani idő-szakunkat is. A kapitalizmus hazai felvirágzásának a kora volt ez, amikor az ország gazdasági növekedésének az útca az első között volt Európában. Mégsem gondolták az akkori vezetők, hogy az állami erdőket privatizálni kellene, hogy az erdőben lévő tőke kamatozását a kereskedelemben vagy az iparban lévő tőke többszörös kamatozására növeljék. A másik figyelemre méltó jelenség a tulajdonosi jogainak korlátozása, amely kötelező erdőterv szerinti gazdálkodásban nyilvánult meg. Tehát a tulajdonos nem vághatta ki azt az erdőt, amely a legnagyobb jövedelmet biztosította volna, hanem csak azt, amelynek kivágását az erdőterv megengedte.

A nagybírók oszloknál ez általában nem okozott gondot. A tartamosság követelményeinek megfelelő gazdálkodás felté-lelezi, hogy a tulajdonos felelősséget érez a jövő generáció-kért. Ezek az alapelvek teljes mértékben összességében a múlt év nyarán, Rióban tartott környezetvédelmi világkonfe-rencia alapelveivel. Két alapelv: fenntartható fejlődés (érde-keinek központjában az emberek állnak) = tartamos erdőga-zdálkodás; második, a fejlődéshez való jogot úgy kell érvénye-síteni, hogy a ma élő és a jövő nemzedékek fejlődési és környezeti szükségletei egyaránt kielégíthetők legyenek. Mi, erdészek – azt hiszem, mindig – ezeket az alapelveket látuk magunk előtt, ezt igyekeztük erdészeti politikánkban megva-lósítani. 1945 előtt a rövid távon gondolkodó privatérdőtula-jdonosok ellenében igyekeztünk az erdőtervny szemlével ezt a gondolatot megvalósítani. A pártállam évtizedciben pedig a rablógazdálkodásra is kényszerítő pártpolitika ellené-ben, amely az utóbbi két évtizedben merkanilista szemle-miségtől átszövővé nagy károkat okozott. Működéséptelen, infrastruktúrális beruházásokra gondolunk, felújítatlan vá-gásrterületek tömegére, az ökológiai viszonyoknak nem meg-

felelő fafajpolitikára, nyárprogramra, fenyőprogramra, ezek következményeire, az erdővédelmi problémátömegre, amit mi itt öröklünk.

Ahhoz, hogy a tartamosság, az ökológiai alapelvek, az erdő hármias rendeltetése (gazdasági, ökológiai, közjólelti) érvé-nyesüljenek, legnagyobb garancia, ha erdeink többsége álla-mi tulajdonban marad, és azt az államerdészeti kezeli.

A gazdálkodás módja lehet többféle, de felette mindig egy független erdőfelügyeletnek és a hozzátartozó erdőtervezés-nek kell kontrollt gyakorolnia.

Ez a felügyelet lehet szakmai és lehet gazdasági. A gazda-sági felügyeletet mindenféleképpen az Országos Erdészeti Hivatalban kell megvalósítani, de a szakmai felügyelet, az erdőművelés, természetvédelem tekintetében gondoljunk ar-ra, hogy 600 ezer hektár magyarországi védett területből 400 ezer hektár az erdő. A természetvédelem esetében a felügye-letnek mindenképpen más megítélés alá kell esnie. Hol legyen a felügyelet? A gazdálkodás pénzügyi felügyelete Magyaror-szágon az Állami Számvevőszéknél van. Ha az Országos Erdészeti Hivatal létrejön, a gazdálkodási felügyelete megol-dott, véleményem szerint ebben a minisztériumban. Viszont ne felejtjük el, hogy kormányhatározat, kormányprogram van arra nézve, hogy a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumnak az erdővagyon felügyeletét el kell látnia. Mi az az erdővagyon felügyelet: az erdőfelügyelőségek felügye-lősége? Gondolkozzunk el ezen a dolgon. Ha ez kormányha-tározat, kormányprogram, akkor a döntés az is lehet, hogy az erdőfelügyelet és a hozzá tartozó erdőrendezés (ami már maga abban a tényben is, hogy ez állami erdőrendezés garanciát nyújt a felügyeletre és a tartamos erdőgazdálkodásra is), tehát ez a két szervezet a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumhoz is tartozhat.

DR. PÁLL MIKLÓS ny. főmérnök:

Az erdőgazdálkodással kapcsolatban sok szélsőséges né-zet akad, egyesek minden erdőből őserdőt szeretnének kiala-kítani, mások az erdőt fagyárnak tekintik. Mi nem a fejlődést akarjuk gátolni, előrelepést kívánunk, de a régmúlt tapasz-talatai miatt aggódunk az erdők sorsáért. Az erdők zömének továbbra is állami tulajdonban kell maradnia. Az egyéb tulaj-donú erdőkben pedig ragaszkodni kell az osztatlan kezelés elvéhez. A Führer Erő által emlegetett szervezeti javaslattal részéről egyetérték, és azt javaslom bevezetésre, az egyér-telműen profitorientált részvénytársasági formával szemben. Haladéktalanul meg kell szervezni az új erdészeti főhatósá-got, amelynek élén nagykormánytűző, döntési jogkörrel felruhá-zott erdőmérnök álljon, aki közvetlenül a miniszter alá tartoz-zon. Dolgozza ki az új főhatóság a részleteket, és a vezetői megválasztásában pedig, ami nagyon fontos kérdés, a úszta múlt, a szakmai felkészültség, elhivatottság, a vezetői ráter-mettség legyen a meghatározó, a szervezet minden szintjén, nem pedig az egyéb szempontok.

RAKK TAMÁS igazgató, Veszprémi Erdőgazdasági Rt:

Messzeemenő egyetérték Pethő úrnak, szombathelyi kol-légámnak a javaslatával, miszerint a vállalatokat önálló jogi személyként kell kezelni, a lehetőséget megadni arra, hogy az egyéni kezdeményezés, a gazdálkodás affinitását magában hordozó emberek megfelelő produktív tudjanak hozni. Mi, a Veszprémi Erdőgazdaság, kicsit talán megelőzve a kort, 1993. január 1-jével részvénytársasági formában dolgozunk. 40%-os jövedelemnövekedést hajtottunk végre az erdésze-

ink számára az elmúlt évben, és 30%-ot beterveztünk a 93-ra is. Csak ezért mondom, hogy van kiút, tehát nem kell elkötni, hanem baromi sokat kell ezért dolgozni.

DR. KIRÁLY LÁSZLÓ EFE egyetemi tanár:

Mint az MDF erdő- és vadgazdasági kollégiumának választott ügyvivője, felolvasom azt, hogy milyen határozatot hozott az MDF Országos Gyűlése, többek között az erdészeti ügyben: „Gondoskodni kell arról, hogy az erdő- és vadgazdálkodás az állam igazgatási szakterületén belül önálló joggal felruházott Országos Erdészeti Hivatal keretében történjen. A vadászati jogot a földtulajdonhoz kell kötni. Rövid időn belül ki kell alakítani az erdővagyonkezelő egységes államerdészeti szervezetet, a kormány határozatának megfelelően. Végül a környezet- és természetvédelem, valamint a területfejlesztés szempontjainak figyelembevételével meg kell teremteni a kormány erdőtelepítési tervének jogi és gazdasági háttérét.”

DOBÓ ISTVÁN igazgató, Pilis Állami Parkerdőgazdálkodási Igazgatóság:

Meggyőződésem, hogy a szétdarabolódás az erdő nélkülözhetetlen immateriális szolgáltatásait töredékére csökkenti. Ebből következik, hogy az erdő állami tulajdonlását nem csökkenteni, hanem növelni szükséges. Az erdővagyon kezelése és védelme, a valóságos biológiai, ökológiai erdőérték fenntartása, sőt növelése csak a tulajdonosi szemléletű államerdészeti szolgáltatásai biztosításhoz. Természetesen az erdőből ki szabad és ki is kell venni az erdőtervben meghatározott fatömeget, hiszen széles körű környezetvédelmi szolgáltatást nyújtani csak az ökológiai stabil, okszerűen kezelt erdő tud. Teljességgel egyértelmű, hogy ezt a sokrétű és felelősségteljes munkát csak úgy lehet végrehajtani, ha létrejön egy egységes állami erdészeti szervezet, melynek élén e feladat súlyában arányban álló beosztási vezető áll.

DR. KOVÁCS MÁTYÁS KTM főosztályvezető:

Az Országos Erdészeti Hivatal létrehozásával nem tudok nem egyetérteni, ezt nemcsak javasoltam, hanem minden fórumon, ahol erre lehetőség volt, szorgalmaztam magam is. A magyar erdésznek is szüksége van egy markáns megjelenésű tárcánál államigazgatási főtárcához szervezetre. Igaz ugyan az is, hogy én más tárcát jelöltem meg gazdaként. Nem tudok viszont egyetérteni semmiképpen azzal, hogy ez a bizonyos Országos Erdészeti Hivatal csupán az államerdészeti felet lássa el a szakirányú felügyeletet, mivel véleményem szerint valamennyi magyar erdő főtartóval kell válnia. Ugyanakkor aggályaim vannak a tulajdonosi jogok gyakorlását illetően, véleményem szerint a tulajdonosi és kezelési funkció szétválasztása szükséges lenne e területen is.

Az erdőgazdálkodás és a vadgazdálkodás szakmai felügyeletének és irányításának egy miniszter felelős vezetése alá történő összpontosításával is maradéktalanul egyet tudok érteni, de csakis abban az esetben, hogyha az nemcsak a gazdasági érdekeknek a maradéktalan és mindenáron való érvényesítéséért felelős miniszter.

Ha ez a felület nem teljesül, akkor mindenképpen szükség van egy társtárca bizonyos fókú kontrolljára. Az egységes, azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkező, egyetértő állami erdő- és vadgazdálkodó szervezet kialakítását rendkívül sürgetően megvalósítandónak tartom, késlekedés ezen a téren véleményem szerint megengedhetetlen. A magyar erdésznek megnyugvára, higgadt, átgondolt, stabil és hosszú

távra szóló, elsődlegesen nem profitorientált struktúra kialakítására van szüksége.

HORVÁTH FERENC igazgatóhelyettes, Zalai EFAG:

Olyan tulajdonosi jogokat gyakorló szervezethez kell áttenni az egész erdőgazdálkodás irányítását, amelynek alapvető célkitűzése a tartamos erdőgazdálkodás biztosítása. A kérdés most az, hogy meg tud-e erősödni a szakma irányítása, felügyelete, létre tud-e jönni az Országos Erdészeti Hivatal, s ha igen, lesz-e érdemi beleszólása a törvényalkotásba a kincstári törvény, az erdőterv, a vadászati törvény létrehozásánál. Amennyiben igen, akkor ez a mostani folyamat nem visszafordíthatatlan, hiszen a tulajdonosi, a tulajdonosi jogokat gyakorló – ahogyan majd a kincstári törvény, az erdőterv meg fogja fogalmazni – eldönti, mint tulajdonos, hogy milyen szervezeteket keresztül fogja irányítani a magyar erdőgazdálkodást.

DR. KOLLWENTZ ÖDÖN ny. osztályvezető:

Ha nem akarjuk, hogy az erdők értékükben csökkenjenek, márpedig egyikünk sem akarja, sőt értékelést kívánunk, abban az esetben a nyereséges, nyereségcentrikus gazdálkodás miatt sem vállalati, sem részvénytársasági szervezet nem lehet alkalmas, hanem kizárólag állami kincstári szervezet.

GORDAN GÁBOR erdészeti vezető:

Az elmúlt negyven évben elvesztettük potenciális szövetségeseinket: a vadászokat, a környezetvédőket, a sajátot – és ellenfelekké váltunk. Lehetne még folytatni, de az itt ülők – az én hiszem – mind tisztában vannak ezzel. Szeretném emléni azt, hogy újabb tizenöt év elteltével nyugodtabb szakmai lelkiismerettel kérhetünk itt szót. Önálló, egymástól független, szakmai felső irányítást nélkülöző részvénytársasági forma, aminek egyetlen célja a profittermelés, külön szabályozó rendszer nélkül nem egyeztethető össze a tartamossággal, és nem tudja kezelni a közcélú, nem piacorientált szolgáltatásokat, mint például a védelmi és közjóléti funkciók. Ha mindezek ellenére az ÁV Rt. irányítása mellett ezt a formát választjuk, valószínű, hogy ez az erdők további megerősökléséhez, kizsigereléséhez fog vezetni.

STEINER JÓZSEF, az Erdőfelügyelet igazgatója:

Az államerdészeti szervezetnek alkalmasnak kell lennie az egyre szaporodó magánerdő szakirányításának a felvállalására. Ez ellentmond a jelenlegi struktúrának. Az erős erdőfelügyelet azonban sokat tehet. Az itt töltött negyedszázados tapasztalat alapján azt mondom, önmagában nem elég, hogyha a tulajdonosi szervezetbe nincs beépítve az a kontroll, ami ennek a létfeltételnek, vagy létfeltételnek a védelmét, szakszerű fenntartását biztosítja, nincs olyan hatóság, amelyik azt kikényszeríthesse. Tehát a magánerdőknél megtehetjük úgy, hogy ott a tulajdonos előbb-utóbb nyilván hosszú távra tekint, gondol az utódaira is. Egy állami részvénytársaság ezt nem teheti meg.

DR. DOBROSZLÁV LAJOS igazgató, Vértesi Erdőgazdálkodási Igazgatóság:

A magyar erdőgazdálkodást külső, nem mindig hozzáértő erők kedvezőtlen irányba kívánták terelni. Így például reméljük, hogy a földművelésügyi minisztériumban többször felvetődött, az állami erdőket érintő koncessziós elközelések egyszer s mindenkorra lekerültek a napirendről. Tudjuk, hogy az

átalakulási folyamat utolsó perceiben vagyunk. Az itt és ma jelenlevők valamennyien állami erdőkben gazdálkodnak. Javasoljuk, hogy a jelenleg állami tulajdonban lévő erdők változatlanul maradjanak állami tulajdonban.

DR. OTT JÁNOS erdészvezető, Szilvásvárad:

Mi, akik itt ülünk, erdészvezetők, igazgatók, vezérigazgatók, de a hozzánk beosztott műszaki vezetők és területvezetők ne abban legyenek érdekeltek, hogy az erdőtöke jelenlegi, má hozzáadékat maximalizáljuk. Ez hangsúlyozottan nem a mi érdekünk alapvetően, hanem annak a tulajdonosnak az érdeke, aki a társadalom egészének érdekeit képviseli, tehát a demokratikus magyar államnak.

És hogyha megerősösköljük, és abból indulunk ki, hogy igen, ez csak formailag részvénytársaság, de tartalmilag nem, akkor meg a piacgazdasággal kerülünk szembe. Ha egyszer részvénytársaság, akkor részvényesi érdekeknek kell érvényesülniük.

TÍMÁR GYÖRGY, Balatonfelvidéki EFAG:

Elgondolásunk szerint az államerdészet kialakításánál a következők alapelveket kell szem előtt tartanunk. Elsőként, külön erdészi szervezet kialakítása az FM irányítása alatt, amely magába foglalja a tervezést, gazdálkodást és a felügyeletet. Háromszintű rendszert tudunk elképzelni, ahol a gazdálkodási tevékenység az alsóbb szinteken zajlik, a felsőbb szinten pedig az erdészi politika kialakítása, a képviselő, a nemzetközi kapcsolatok, a hatósági jogkörök és a tulajdonosi jogok gyakorlása történik. Tiszta versenyszférába az erdőgazdálkodás nem sorolható, mivel a gazdaságatlan tevékenységet is el kell végezni, az erdő nem gazdasági célú funkcióinak is meg kell felelni, a gazdálkodás folyamán maximálisan is törekedni kell az önfinanszírozásra, de a társadalmi elvárások kielégítéséhez nélkülözhetetlen az állam anyagi támogatása is. Az átalakuláshoz kellő kifizetési időt kell biztosítani, a szervezet által meghatározott személyzeti feltételeket fokozatosan, körültekintően, a technikai feltételek és az infrastruktúra kialakulásának megfelelően kell megoldani. Bármilyen formában is fog az erdőgazdálkodás a jövőben is működni, rendkívül fontosnak tartjuk az erdőtervezés és az erdőfelügyelet megfelelő rangra való emelését.

MOLNÁR ÁKOS, ÁTE:

Én is javasolom azt, hogy kerüljön az FM-hez az állami erdészet, és maradjon államigazgatási rendszerben. A leendő erdészi hivatal pedig ne csak az államerdészet felett gyakoroljon szakmai felügyelet.

ORMOS BALÁZS, ÁTE igazgató:

Az erdészi ágazat nem kívánt az ÁV Rt-be menni. Rövid távon lehetséges ez az ÁV Rt-s tartózkodás, hosszú távon semmiképpen nem elfogadható.

A hivatal alakuljon meg az FM-ben annál is inkább, mert rendkívül könnyen megoldható ez, egyszerű kormányrendelet helyre teheti. A szervezet kialakítását külön meg kell majd vizsgálni.

KERTÉSZ JÓZSEF erdészvezető, OEE alelnök:

Az Erdészeti Lapok februári számában, a 39. oldalon található frászt javasolom az állásfoglalást szerkesztők figyelmébe. Javaslatom az a tisztelt országos erdész gyűléshez, hogy ezt az állásfoglalást támogassa.

DR. VÁRHELYI ANDRÁS, a Miniszterelnökségi Sajtóiroda vezetője:

Elnök úr! Tisztelt Országos Erdész Gyűlés! Szakszerű, értelemszerű és érzelmre egyaránt ható hozzászólások hangzottak ma el ebben a teremben. Ki-ki helyes és jogos elfogultsággal, de felelősséggel beszélt választott hivatása jövődjének érdekében. S ez önmagában is tiszteletet érdemel.

Önök, akik eljötték ide, már megjelentetésükkel is hitet erősítenek. Hitet abban, hogy van értelme a magyar erdők gazdái megszólítani és megszólaltatni.

Mert íme: van mondanivalójuk. S kitetszik a hallottakból: van tennivalójuk. S akarnak, mernek tenni.

Lélekben „tő melletti erdésznek” vallom magam. Mint szilvásváradai születésű, később farkaslyuki gyerekember, a bükkös lábaserdők, csenderesek közelében éltam le egész gyerekkoromat. Innen lettem erdész-növendék. S mikor a jogi egyetemre felvételiztem, későbbi professzorom felkiáltott: – Mit akar maga a jogászsággal? Miért hagyta ott ezt a szép szakmát, az erdőt?

Igen. Ez a szép szakma, az erdészet azóta sokszor átbucskázott – az erdők feje... S már akkor, mikor mi azt tanultuk, hogy az erdő nagy baja: a podzolodás, mint talajdegradáció – már akkor volt egy nagyobb baj ennél. Mikor irtókapával padkáltunk, tuskóztunk és tőrnőztünk, gyérítettünk, tisztítottunk, nos már ekkor volt egy nagyobb baj az erdőbéli dolgokban: a szelvény.

Evtizedekig tanították és művelték az ipari mindenhatóság parancsolatját: „egyenes, hengeres, ágtiszta” erdőket követelve a tő melletti erdészektől. Mert az „ezt levágjuk, azt beültetjük” teóriát a tudományos-fantasztikus szocializmus ipari varázslói megfejtették nagydoktori és más szélhámosságokkal e tárgyban. Évekig úgy nézett ki, mintha lenne egy „nagy magyar kerekérdő”, amelynek egyik oldalán csak ledugjuk a csemétét, a másikon meg kijön a kolóniál garnitúra. Hány-szor, hányan, hányféle indok-tömeg alapján próbálták már meg eldédni is, a magyar erdészet, s erdők bőrére-kárára megvalósítani, megvalósítani hitt, vagy elhitteti koncepciókat! Hol vannak ma ezek a koronkénti „konceptiók emberek?” Gyanúm szerint leöblítették őket a hiteltelenség, a jótékony feledés. Csakhogy egy 80 éves lábaserdőt csak egyszer lehet levágni – egy emberi életben. A tanulságok itt 80 éveket érnek!

Az erdő – ha állami! – közvagyon. Nehezen nővő nemzeti érték. Használó célok, szándékok és elsőbbségek – sőt: elsőbbségek is! – változhatnak az időben, de arról az erdő mit se tehet. A felelősség nem a felnővő fáé, hanem végül: az erdészé. S ezt a felelősséget – a hivatásbélit – a szakma, az erdőmesteri kar senkire a kerek világon át nem háríthatja. Az erdész, az erdőmérnök – így mondattá régen – „nadrágos ember”. Legyen úgy! De legyen hivatás szószólója városban, falujában. S ha Szilvásvárad a Berecz Bálintok, Herczegkút a Bauerek, Pálházán a Mikók, Felsőporon a Fodorok megkérdezik: lesz-e munka az erdőn, mérnök úr? – tudjanak válaszolni.

S hogy lesz-e munka, mérnök urak, az nagyban függ az önk kitanításától és macacs hitétől. Ne hagyják magukat ijesztgetni! Senki el nem intézi a magyar erdészet sorsát jobban, ha önk föl nem állnak, s el nem rendezik azt. A tehetségtelenségtől, a kishitűségtől, s a kapzsiságtól kell megóvni az erdőket. Éppen itt az ideje annak, hogy a magyar erdőmérnök-kar szóval és tettekkel bizonyítsa hűségét kenyéradójának: az erdőnek. Éppen itt az ideje, hogy visszatér-

Az Országos Erdész Gyűlés állásfoglalása

Az állami erdőgazdaságok gazdasági társaságokká alakulása lehetetlenné teszi a korábbi kormányhatározat végrehajtását az **egységes államerdészeti szervezet kialakításáról**.

Mindez fokozott felelősséget ró az erdők sorsát meghatározó folyamatok szereplőire, az illetékes intézményekre, hatóságokra, szervezetre, döntéshozókra.

Az erdőgazdálkodás a fatermesztésen kívül több olyan közhasznú feladatot is magába foglal (természet- és környezetvédelem, rekreáció stb.), amely sajátos gazdálkodási eszközrendszerrel és szervezeti kereteket követel.

Az állami erdők kezelésére megfelelő szervezeti keretek fokozatosan kialakíthatók. Ehhez nélkülözhetetlen a kormányzat intézkedése.

Az I. Országos Erdész Gyűlés javaslatai:

1. Az állami erdők egységét meg kell őrizni.

2. Az ország összes erdejére kiterjedő szakhatósági és igazgatási feladatok ellátására az FM-en belül létre kell hozni a szakmailag önálló **Országos Erdészeti Hivatalt**.

3. A tartósan állami tulajdonban maradó erdők tulajdonosi jogainak érvényesítésére egy olyan önálló, **100%-ig állami tulajdonú kezelő szervezetet** kell kialakítani, amely az **Országos Erdészeti Hivatal** felügyelete alá rendelve működik.

4. A részvénytársasági formát átmeneti megoldásnak kell tekinteni.

5. Annak érdekében, hogy az állami erdők egysége megmaradjon, a már kárpótlásra kijelölt állami erdőkon túlmenően erdőt csak az új Országos Erdészeti Hivatal, illetve létrehozásáig a kijelölt illetékesek (FM, PM) egyetértésével, a mezőgazdasági területek (parlag) elfogyása után lehessen kárpótlásra kijelölni. El kell érni az erdőt érintő kárpótlási eljárások során, hogy a föld aranykoronaértéke mellett a faállomány reális értékét is figyelembe vegyék.

Budapest, 1993. február 24.

jen selmeczányai parancsolataihoz, értéket őrző és teremtet hagyományaihoz, a valóságos erdőmesterséghez!

Aki emellett szól és tesz, az embere saját esküjének. Ne kapkodjunk és ne felelőtlenkedjünk a cinikus szóolás szellemében, hogy: „a fák az ég felé tömnek – de nem nőnek az égig...” Mert ennek a szóolásnak ugyanúgy igaz kell lennie az önértékből, meggondolatlanul iparkodó erdőgazdára, mint tragikusan igazgató válhat a tarra vágott egykori lábaserdők kopasz helyén. Nem volna jó, ha akadna, aki félreértendő helyzetét, s a honi erdőgazdálkodás helyzetét, és eszes kivezető út helyett egyénileg fialó módusok mellett iparoskodna. Hitem szerint: az eredmény ígérete, a felelősség súlya, a több, de időtállóbb munka lehetősége az egységes, állami erdészeti szervezetben nyugszik.

Ulpianus, egykori remekjogász szerint: Non dehet, cui plus licet, quod minus est non licere. Magyarul: akinek joga van a többhöz, joga van a kevesebbhez is. A többhöz elkötelezett, hitében erős erdészekre van szükség. Önök ennek az erdésznek a tisztikara! Merjenek és akarjanak maradandót, példaértékűt – alkotni. Mert hitem szerint: az erdőmesterség a leg-szebb alkotások egyike. S ennek valóságos, alkalmas keret az egységes államerdészeti szervezet biztosíthat. Beleértve ebbe a kor követelte, fennmaradást és működést segítő gazdasági-gazdálkodási megoldásokat.

Végezetül, engedelmet kérve, lábaserdős gyerekkorom egyik emlékté szeretném idézni!

Egy vasárnapon, édesapámmal, s testvéreimmel, rámentünk a téli erdőre, míg elkészül az ebéd. Puska vállon, kutya lábánál, keményen fúj a szél. Apánk megállt, megmért bennünket, látta: erősen fázunk. Azt mondta: – Halljátok-e, mit mondogatnak a fák? – Semmitse! – feleltük fagyoskodva – csak a szél fúj, de nagyon! Apánk összefogott hármunkat, s úgy mondta: – Hallgasd csak! „Ne siess! Ne siess!” – ezt mondják a fák, kislfiám, pedig ők egyhelyben állnak...

Földművelésügyi Minisztérium

*Dr. Raskó György
állami titkár úrnak*

Budapest

Tisztelt Államtitkár Úr!

Az Országos Erdészeti Egyesület feladata, hogy figyelemmel kísérje és aktív részt vállaljon abból az átalakulási folyamatból, amely a szakmánkat érinti. Eddig is köszönettel vettük államtitkár úr részéről, hogy igényt tartott esetenként az ágazatot érintő kérdések döntéshozók munkái során véleményezésünkre.

Sajnálattal tapasztaljuk, hogy a Földművelésügyi Minisztérium a Kormány 3084/1992. sz. rendeletét, amely az állami tulajdonú erdők kezelését ellátó korszerű, egységes szervezetnek kialakítását és működését szabályozná, megítélésünk szerint késlelteti.

Tudomásunk szerint két miniszteri értekezlet már napirendre tűzte az „államerdészeti” kérdést, de mind ez ideig érdemi döntés a megoldást illetően nem született.

Tisztelettel kérem államtitkár urat, szíveskedjen egyesületünket tájékoztatni, hogy várható-e és mikor lesz elegendő a Földművelésügyi Minisztérium a Kormány döntésének.

Az adott kérdésben személyesen is szívesen kifejtenék véleményünket.

Budapest, 1992. december 3.

Erdészudvözléssel:

**Schmotzer András
elnök**